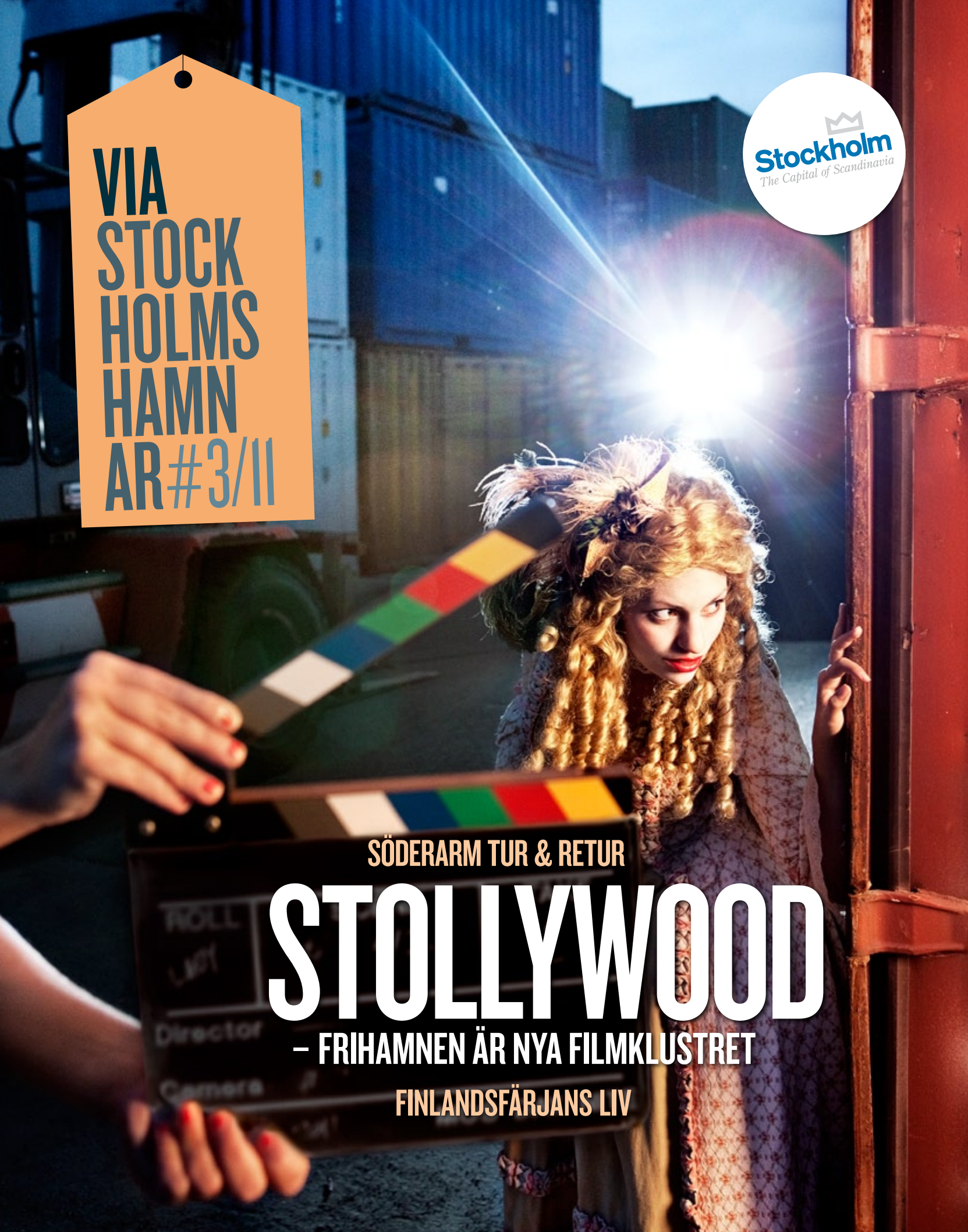

VIA
STOCK
HOLMS
HAMN
AR#3/11

SÖDERARM TUR & RETUR

STOLLYWOOD

– FRIHAMNEN ÄR NYA FILMKLUSTRET

FINLANDSFÄRJANS LIV

HENRIK
WIDERSTÅHL

TVÄRA KAST

DET EKONOMISKA LÄGET är onekligen svårbedömt – igen! Under senare år har vi fått vänja oss vid tvära kast i världsekonomi. Kast som sedan i större eller mindre utsträckning påverkat bland annat godsutvecklingen i Sverige. Många spår att vi nu är på väg in i en ny finanskris, men ingen vet om, när eller hur omfattande en sådan i så fall skulle kunna bli.

I NULÄGET SER VI ÄNNU ingen större effekt på våra volymer utan 2011 präglas fortsatt av återhämtning. På passagerarsidan har färjorna en stark utveckling och vi ligger på samma nivåer som rekordåret 2010. Vi har precis avslutat en fantastisk kryssningssäsong med rekordmånga kryssningspassagerare.

GODSET ÄR DET OMRÅDE som är mest konjunkturkänsligt i vår verksamhet. Affärsområdet Fastigheter ligger ganska stabilt över tid. Vi har låga vakansgrader och arbetar aktivt för att göra våra magasin ändamålsenliga – i första hand ska dessa örönmärkas för vår näring. Vi har många rederier, agenter och företag som utför service till våra kunder som är hyresgäster i Stockholms Hamnars fastigheter. Men nu får vi fler och fler publika hyresgäster. Vi ser också att ett mediakluster växer fram i Frihamnen. Det ställer högre krav på oss som hyresvärd och vi arbetar med att göra närområdena attraktiva, vi arbetar in miljöfrågor i fastigheterna och försöker ha en tätare dialog med kunderna för att möta deras behov. I augusti vann vi det åtråvärda ROT-priset för att vi genomfört ombyggnaden av Stora Tullhuset på ett förtjänstfullt sätt. Det tar vi som en indikation på att vi tar väl hand om våra anrika byggnader och använder dem på bästa sätt.

VI HOPPAS ATT DU också tycker om det vackra sjöfartsstockholm med vattnet, fartygen, kajerna och inte minst de ståtliga magasinerna som kantar vår stad och som vi ägnar detta nummer.

HENRIK WIDERSTÅHL,
marknadschef och vice VD

VIA
PRE
NUMER
ERA

Tidningen VIA STOCKHOLMS HAMNAR
utkommer med fyra nummer per år.
Prenumeration kan beställas via
info@stockholmshamnar.se.

Redaktion: Jorun Nikander, Tobias Östberg
Grafisk form: Tobias Berving
Layout och produktion: ETC Kommunikation
Tryck: Modintryckoffset 2011

Ansvarig utgivare: Johan Castwall
Mer info: www.stockholmshamnar.se
Omställingsbild: Niklas Björting.

3 JUST NU

Riktigt rent i tanken på redde.

4 TRADEN

Vardag i farleden.

6 NOTISER

Senaste nytt från hamnen.

7 TEMA: STOCKHOLMS FILMKLUSTER

Många av Stockholms film- och tv-produktionsbolag hyr lokaler i Frihamnen.

12 PORTRÄTTET

Kadri Land – vd för svenska TallinkSilja.

14 ENKÄT

Skulle du kunna tänka dig att åka båt till jobbet?

15 OMVÄRLD/ORGANISATIONSNYTT

Bokslut och framtidsutsikter.

16 HAMNARNAS HISTORIA

Finlandsfärjans historia.

**Missa inget nummer av VIA
– prenumerera gratis!**

Mejla ditt namn och din postadress till
info@stockholmshamnar.se så får du VIA Stockholms
Hamnar direkt i brevlådan fyra gånger per år.

NYNÄSHAMN
2011-09-09 · KL 09:13

RIKTIGT RENT

Stockholms Hamnar arbetar aktivt för att minska sin och sjöfartens miljöpåverkan. I Stockholm kan vi ta emot svart- och gråvatten vid samtliga kajer och vi är en av de få hamnar som kan erbjuda denna service. Som ett viktigt led i miljöarbetet finns det nu också en pråm i Nynäshamns Hamn, till vilken kryssningsfartygen kan lämna sitt svart- och gråvatten*. I fjol tog Stockholms Hamnar emot 600 000 kubikmeter svart- och gråvatten. Prognosen för 2011 är att fjolårets resultat kommer att överträffas med 30 procent.

*Svartvatten är avloppsvatten från toaletter och gråvatten kommer från duschar och kök.

VIA
11
09
09

VARDAG I FARLED

Precis som sin far och farfar jobbar Johan Berggren på sjön. Han är lots sedan mer än femton år. Ett jobb han älskar och som gör det möjligt för honom att både "köra stora båtar" och följa med sexåringen till skolan. Vi följde honom en dag i farleden.

TEXT: TOBIAS ÖSTBERG
FOTO: NIKLAS BJÖRLING

MSC Poesia ska lotsas in i Söderarms farled.

02.30

Den brandgula lotsbåten Pilot 120 lämnar kaj i Kapellskär och styr ut i mörkret. Sommarens ljusa nätter är förbi och snart också kryssningssäsongen. Det är ett par timmar sedan lotsen Johan Berggren blev upphämtad av kollegan Uno Jansson i taxi hemma i Bromma för färd mot en ny arbetsdag. Ute i mörkret närmar sig dagens arbetsuppgift, det italienska kryssningsfartyget Poesia, lotsplatsen vid Söderarm. Alla fartyg som är längre än 70 meter, mer än 14 meter breda eller har ett djupgående på fyra och en halv meter, har lotsplikt.

– Men Poesia är så stor att vi måste vara två lotsar ombord, säger Johan Berggren apropå Poesias närmare 300 meters längd.

02.45

Båtsman Conny Jansson kör vant upp lotsbåten jämsides med det stora upplysta kryssningsfartyget och en lejdare hissas ner från lotsporten på fartyget. Lotsbåten stannar till vid fartyget och det är dags för Johan och Uno att gå ombord.

– Båtsmännen är vår livförsäkring. Det kan se lätt ut att borda, men det gör det när man är skicklig.

För en oinvigd ser operationen dramatisk ut, men när det är så lugnt som idag är det inga problem. Men faktorer som isbildning på däck och hårt väder gör att det kan vara ett riskmoment. Johan klättrar ombord med sin stora rygsäck med dator och dokument som han kan komma att behöva.

03.35

Kort briefing med bryggbefälen ombord. Poesia har kört sträckan hela sommaren så

Båtsmännen är vår livförsäkring, säger Johan när han går ombord på MSC Poesia.

inte mycket behöver sägas om farleden eller om fartygets beskaftenheter.

– Kapten vill komma in tidigt till kaj, men det finns hastighets- och mörkerrestriktioner som vi absolut inte tummar på.

Det blir en cappuccino med kapten och styrman, det är ju ändå en italiensk båt. Fast det godaste kaffet smakar inte alltid bäst.

– Ibland kan man få dåligt kaffe på en sliten båt, men trots smaken kan man känna att det är en viktig gest.

04.30

Färden in mot Stockholm är lugn. Uno och Johan turas om att ge order som upprepas av rorgångaren. När Johan ger order övervakar

Arbetsdagen lider mot sitt slut och snart är också kryssnings säsongen över.

”Mitt jobb går bra att kombinera med ett socialt liv hemma.”

Uno att de verkligen verkställs.

– Det är viktigt ur säkerhetssynpunkt att vi är två på stora fartyg.

Fartyget glider in i Furusundsleden och förbi de första förträngningarna i farleden in mot Stockholm. Är det en svår passage?

– Nej, men det finns passager som kan vara svåra när vädret är dåligt. Farfarsgrundet vid Sandhamn är kanske det mest beryktade.

Det finns 20 lotsar i Stockholm. De har alla behörighet på de stora farlederna in mot Stockholm. Farleden från Söderarm och in mot stan är en av dem.

06.25

Dagen gryr när fartyget passerar Oxdjupet.

– Att stå på bryggan en vacker sommarmorgon är bland det bästa med det här jobbet.

Till skillnad från många andra jobb på sjön är det ett jobb som gör det möjligt för Johan att vara hemma med familjen. Han jobbar fem dagar, är ledig fem och är stationerad i hemmet.

– Som lots möter jag många som är borta hemifrån månader i sträck. Mitt jobb går bra att kombinera med ett socialt liv hemma. Det är viktigt för mig.

08.00

Båten lägger till vid kaj i Stockholm. Kryssningspassagerarna strömmar ut för en dag i Stockholm. Johan tar sin ryggsäck och åker hem för att sova några timmar. Det har varit en lugn tur med intrimmad personal på ett modernt fartyg. Det händer dock att han som lots får uppdrag på båtar som har brister. Och det händer att han gör en anmälan så att båten inspekteras.

– Man tror kanske att personalen skulle bli sur då, men det blir de sällan. Det är ofta brister de påtalat rederiet och de blir glada att bristerna nu kommer att åtgärdas.

09.00

Hemma i Bromma. Johan lägger sig och sover.

– En god lotsegenskap är att kunna somna när som helst. Det gäller också att sova lagom. Sovar jag för länge nu så blir det svårt att somna ikväll.

16.00

Fartyget lägger ut och Johan och Uno är tillbaka på bryggan. Det är mulet, med några

riktigt svarta moln på himlen när Poesia för sista gången för i år lämnar Stockholm.

Det är betydligt lugnare i farleden än för någon månad sedan. Semestern är slut och fritidsbåtarna ligger vid kaj.

– Det finns plats för alla i skärgården. Men jag skulle önska att vissa fritidsbåtsägare var mer uppmärksamma.

21.00

Det klarnar upp på himlen innan det mörknar. Poesia saktar ner på farten för att Johan och Uno ska kunna lämna kryssningsfartyget.

Kuttern Pilot 120 närmar sig och kör parallellt med fartyget. I lotsporten står Johan och tittar ut i det stora mörkret. Sedan klättrar han ombord på lotsbåten och ser Poesia åka iväg en sista gång för säsongen.

– Det är roligt med kryssningssäsongen, det ger variation i jobbet. Och när den är över är det kul att åter få kliva ombord på något lastfartyg, säger han.

Innan vi ska in till land ska vi hämta upp två lotsar till. Det är ofta så lotsarna träffas. På väg in eller ut på jobb. ⚓

VIA SIGNALER

Brobyggare i skärgården

I augusti samlades ett tjugotal pojkar i åldrarna 14-17 år på sommarläger på ön Märsgarn i Stockholms södra skärgård. Nästan ingen av deltagarna på lägret hade tidigare varit i skärgården, seglat eller sovit ute i naturen under vindskydd.

Ungdomarna kom från Stockholms förorter och är med i Fryshusets Brobyggargrupper. Genom lägret fick de en möjlighet att uppleva både skärgården och sjöfart.

– Brobyggarna är ett projekt som ger unga killar goda manliga förebilder och en inblick i vilka möjligheter som erbjuds i samhället, berättar Annika Waax, projektledare Sjöliv från Stockholms Hamnar.

Under veckan på Märsgarn fick de prova på segling och rodd samt olika övningar ute i fält. Det blev en vecka där

många nya intryck blandades med spännande upplevelser och kontakter.

Att killarna lärt sig mycket och att de uppskattade veckan vittnar några av kommentarerna tydligt om:

”Det var spännande att komma ut i skärgården, jag visste inte att den fanns.”

”Vi kommer tillbaka nästa sommar, det här var toppen!”

Lägret genomfördes för andra året i ett samarbete mellan Stockholms Hamnar, Fryshuset, Sjövärnsskåren och Försvarsmakten. Stockholms Hamnar sponsrar sedan 2007 Fryshusets projekt Sjöliv där lägret på Märsgarn är en av många aktiviteter för barn och ungdomar.

Tullhuset prisbelönat

Stora Tullhuset på Stadsgårdskajen i Stockholm har belönats med ROT-priset för årets bästa ombyggnadsprojekt i Stockholm. Stora Tullhuset är det renoveringsprojekt som bäst tagit tillvara byggnadens särdrag och kvaliteter. Priset delas mellan Stockholms Hamnar som är beställare och ägare, arkitektbyrån Ettelva Arkitekter AB samt byggtreprenören ROT Gruppen AB.

Renoveringen av Strömkajen igång igen

I slutet av augusti drog Stockholms hamnar igång den tredje etappen, av totalt fyra, av Strömkajens renovering. Nu totalrenoveras gatan utanför Grand Hôtel, installationen av en sopsug fortsätter och under våren byggs en ny terminal på kajen.

De omfattande arbetena påverkar omgivningen, bland annat genom att trafiken måste ledas om, taxiplatser försvinner och vissa nattliga arbeten görs. Vi ber om ursäkt för olägenheterna men lovar att slutresultatet kommer att bli riktigt snyggt!

Rekord i kryssningar

Kryssningssäsongen i Stockholms hamnar blev en stor framgång. Aldrig har så många passagerare förut besökt Stockholm under en och samma säsong. Totalt var det 263 fartyg som besökte Stockholm och Nynäshamn. Rekorddagarna 23 och 24 augusti kom hela 13 fartyg. Antalet kryssningspassagerare kan summeras till 450 000 personer.

Följ oss på Facebook!

Stockholms Hamnar finns nu på Facebook. Gilla oss där, så får du ögonblicksbilder och senaste nytt från våra hamnar.

SPELAR ROLL

I Frihamnen är filminspelningar lika vanliga som fartyg. Hamnen spelar nu en allt större roll inom svensk film- och tv-produktion. Här finns kompetensen, tekniken men också garderoben. På Independent Kostym i Magasin 5 får skådespelarna de kostymer som gör att de kan bära rollen.

TEXT: TOBIAS ÖSTBERG · FOTO: NIKLAS BJÖRLING
MODELL: MELANIE DONOVAN BJÖRLING · KLÄDER: INDEPENDENT KOSTYM

Vill du veta vad som är på gång i film- och tv-sverige ska du ta ettans buss och tjuvlyssna på vad som sägs under resan mot Frihamnen. Hamnen har kallats **Stollywood** – och bussen är full med folk på väg till jobbet för att fylla tv-tablåer och filmdukar med innehåll.

8

DET ÄR INTE MYCKET DRAMATIK på ettans buss en tidig morgon på väg mot Frihamnen. Det är inte heller mycket som skvallrar om att man är i hjärtat av svensk film- och tv-produktion när bussen svänger in på området och hamnen med dess magasin, fartyg, kranar och terminaler tornar upp sig.

– Men enligt en undersökning vi genomfört finns faktiskt var femte film- och tv-företag i storstockholm här, säger Viktor Axelsson, marknadsansvarig för fastigheter på Stockholms Hamnar.

FÖR BAKOM FASADERNA på de stora magasinerna kläcks idéer, fixas kläder, finns utrustning och teknik som gör Frihamnen till även Filmhamnen. Här finns ett 30-tal bolag i branschen och här produceras timaltals med film, reklam och tv. Och det kommer att bli mer nu när klustret fortsätter att växa. I december 2011 flyttar Modern Studios med produktionsbolaget Strix Television och Strix Drama in i Magasin 3. Strix Television är ett av de största produktionsbolagen i Norden och ligger bakom programmet Efterslyst för att bara ta ett exempel.

– Flytten till Frihamnen gör att vi kommer närmare branschen. Idag lägger våra anställda väldigt mycket tid på att sitta i köer för att ta sig till SVT, TV4 och Filmhuset, säger Calle Jansson, vd för Modern Studios och Strix.

Trots det var flytten inte helt självklar. Det fanns en oro att man skulle förlora det unika genom att bli en i mängden i klustret.

– Men vi kom fram till att det viktiga var att våra produkter

var unika och inte att vi var ett företag som höll till söder om söder, säger Calle Jansson.

Frihamnen har kallats Sveriges Hollywood och i somras fick hamnen också besök av originalet. Under fyra dagar spelades den nya Millennium-filmen "The Girl with the Dragon Tattoo" med Daniel Craig och Rooney Mara i huvudrollerna in här.

– Det var ungefär 100 personer som jobbade under de totalt åtta dagar vi var i Frihamnen, säger Jonathan Ridings som var biträdande platschef under inspelningen.

En majoritet av medarbetarna var svenskar och han träffade också många kollegor från branschen under arbetet i Frihamnen.

– Det var roligt att sitta på kajen och prata med kollegor under pauserna i inspelningen. Vi fick också ett väldigt bra stöd av Stockholms Hamnar, säger Jonathan Ridings.

Viktor Axelsson tyckte det var spännande att få en inblick i en så stor produktion och fick faktiskt också en liten, liten statistroll.

– Det var fascinerande att se hur de förvandlade Stadsarkivets lokaler till ett kontor i Vangerkoncernen. De ville också låna en hiss för inspelningen, men den hade fel färg. Då målade de om den. När inspelningen var klar återställde de hissen i ursprungsfärgen.

En hollywoodproduktion är förstås speciell, men Viktor Axelson är van att jobba med företag i film- och tv-branschen. Men vad betyder det för Stockholms Hamnar att Frihamnen blivit detta kluster för tv-, reklam- och filmproduktion i Stockholm?

– Det är förstås oerhört positivt. Det är inte något vi skapat utan

något som vuxit fram av sig själv. Klustret gör området attraktivt och konkret innebär det att vi som hyresvärd inte behöver lägga pengar på marknadsföring. Företag i branschen söker sig hit.

Till skillnad från många andra filmcentrum som Bollywood i Indien och Trollywood i Trollhättan har klustret inget namn.

– Vi funderade ett tag på ett bra namn, men kom fram till att det är upp till företagen i klustret att döpa det. Växer ett namn fram kommer vi att använda det.

Men varför har det då växt fram just här? Det finns flera förklaringar tror han.

– En förklaring är att de stora magasinerna är så flexibla och kan göras om efter behov.

I den här branschen arbetar man i projekt. Ett stort kan följas av ett mindre och då behöver man anpassa både antal personer och hur man sitter i lokalerna.

En annan förklaring är att tv-branschen vuxit enormt sedan vi fick fler kanaler och produktionsbolag. Metronome Film & Television är en del av den utvecklingen och tillhör pionjärerna i Frihamnen. Du har kanske inte hört namnet, men definitivt sett några av deras produktioner. Deras dotterbolag har producerat program som Äntligen hemma, Körslaget, Bygglov och Stjärnorna på slottet, för att bara nämna några. Programmet Idol är också deras produktion. Fredagsfinalerna sänds från Magasin 7 i Frihamnen.

Direktsändning är också något alldeles särskilt tycker Nicke Johansson, informationschef på Metronome.

– Direktsändning, stor publik i studion och personal som exakt vet vad de ska göra sekund för sekund. Det är inte mycket som slår det, säger han.

Nicke Johansson var med när Metronome flyttade hit från Värtahamnen och han trivs.

– Det är charmiga lokaler och en ganska tuff industrimiljö som jag gillar. Det är också ett industriområde med ett centralt läge. Sedan kunde man önska att det fanns fler matställen.

”En förklaring är att de stora magasinerna är så flexibla och kan göras om efter behov.”

HÄR FINNS DERAS KONKURRENTER, men viktigare är att de här också är nära sina kunder som TV4 och SVT.

– När man gör tv är det många möten och avstämningar som ska göras med uppdragsgivaren. Då är det bra att det är nära.

Närheten till branschen är också viktig för de anställda som ofta går på korta kontrakt. För här är det förhoppningsvis nära till nästa jobb. Det ökar också konkurrensen om kompeten-

sen för den man vinner förlorar någon annan. Sånt är livet i klustret.

En ny blå buss stannar i hamnen och fler film- och tv-anställda kliver av för en ny dag på jobbet. Den som ägnat tiden på bus-

”Vi ser ju nästan in i våra konkurrenters lokaler.”

sen åt att tjuvlyssna är förmodligen ganska uppdaterad om vad som är på gång i branschen.

– Håller man öronen öppna, har man full koll när man kliver av. Alla är inte så diskreta som de borde, säger Nicke Johansson

lite på skämt.

Det här är också delvis nytt för Calle Jansson på Modern Studios och Strix.

– Vi ser ju nästan in i våra konkurrenters lokaler. Närheten till dem gör att vi inte kan ta hit en tänkbar programledare på möte. Det får vi ta på stan.

Trots det är kanske inte Hollywood det första man kommer att tänka på när man kliver av bussen. Visst kan man köpa en ny Ferrari här och visst erbjuder TV4:s lunchrestaurang kanske stans bästa läge för kändisspotting, men annars är det inte mycket glitter och glamour. Hur ska man stärka film- och tv-känslan i Frihamnen?

– Man kanske borde döpa om gator och torg. Typ Idoltorget, Äntligen Hemmavägen och Beckgatan. Beckholmen finns ju redan, säger Nicke Johansson och skrattar. 📍

LEDANDE KLÄDER

På Independent Kostym i Magasin 5 finns kläder som har skapat och skapar filmhistoria. Det är dit film-, tv- och reklambranschen vänder sig när den behöver kläder.

– Vi hyr 1600 kvadrat och det är smockfullt, säger företagets vd Annelie Morey.

PÅ EN HYLJA LIGGER TENGILS HJÄLM, på en galge hänger Nils Jensens kavaj från filmen G och på en annan hänger nattlinnen från Låt den rätte komma in. Här finns kläder från Ingmar Bergmans Fanny och Alexander, men också från filmer som Svinalängorna, Snabba cash och Cornelis.

– Det görs nästan inte en långfilm i Sverige som inte hyr kläder här, säger Annelie Morey.

Ett besök på Independent Kostym är en fest för den film- och klädintresserade. Annelie ursäktar röran, men för den oinvigde råder en oerhörd ordning. Här hänger kläder i prydliga rader uppdelade efter genre och tidsepok.

– Vi syr också upp kläder och hyr ut rum till kostymörer som sitter här när de jobbar med något filmprojekt.

Det är också hit Filip och Fredrik kommer inrusande när de fått någon idé som snabbt ska förverkligas. De sitter nämligen i samma hus.

INDEPENDENT KOSTYM klär med andra ord företagen i Frihamnen och blir på så vis ett nav i film- och mediaklustret.

Annelie Morey är utbildad mönsterkonstruktör och sömmerska och har jobbat mycket med film. Det är en förutsättning för jobbet och hennes medarbetare har inte bara järnkoll på var kläderna finns utan också på klädhistoria.

Här märker de också av trenderna i svensk film. För några år sedan gapade galgarna med 1970-talskläder tomma. Kläder som används flitigt kan också byta genre.

– 1700-talskläder var länge populära vilket gjorde att kläderna slets hårt. Det gör inte så mycket för då fungerar de utmärkt som sjörövarkläder, säger hon och lyfter fram en jacka som gjord för en sjörövar.

Hon märker av att fler film- och produktionsbolag flyttar in i området.

Annelie Morey
på Independent
Kostym

VIA
FÖR
DJUP
NING

Något i luften

Kluster är hett, alla vill ha ett. Silicon Valley är kanske det mest kända exemplet på den dynamik som kan skapas när företag och personer i samma bransch samlas på samma plats.

Att Frihamnens också blivit filmhamnen är inget någon planerat. Det finns ingen regissör utan miljön, läget och lokalerna har lockat hit bolag och personer från branschen. Det i sin tur har lockat fler och skapat dynamik och det man ofta kallar för ett kluster. Ett begrepp som myntades på 1990-talet av den amerikanska professorn Michael Porter och som idag är populärt bland politiker som ser det som en väg att skapa fler jobb.

– Politiker kan inte starta kluster, men med offentliga satsningar kan man snabba på utvecklingen, säger Ewa Andersson programansvarig för Klusterprogrammet på Tillväxtverket.

Ett kluster är en geografisk koncentration av företag och aktörer inom samma bransch som både konkurrerar och samverkar. Dynamiken i klustret är, enligt henne, möjligheten till samarbete som bidrar till förnyelse och kunskapspridning. Företag med olika kompetens kan utveckla nya produkter, men också tillsammans ta sig an projekt som de var för sig inte skulle klara av.

Det här är inte något nytt fenomen. Redan på 1800-talet frågade sig ekonomen Alfred Marshall varför företag i samma bransch så ofta sökte sig till samma geografiska platser. Han menade att det fanns något i luften. Kunskapsöverföring skedde enligt honom lokalt och inte över långa distanser. ↴

Ewa Andersson
på Tillväxtverket.

– Då är det så klart bra för dem att vi finns här. Och självklart ger de också oss jobb.

Området känns också betydligt tryggare idag än för tio år sedan då en del skumma figurer hängde utanför och det kändes lite som om hon var med i filmen Snabba cash när hon skulle gå hem på kvällarna.

– Fick man önska något så skulle jag vilja ha ett snabbköp och fler lunchrestauranger, säger hon precis när vi ska gå.

Vid utgången hänger en stor kanelbulleträkt som Felix Herngren har använt i ett tv-program.

– Jag har faktiskt åkt pendeltåg i den, säger hon och skrattar. ↴

Kadri Land

RAKA PUCKAR

Oron för ekonomin har fått svenskarna att börja bete sig som ester. Kadri Land, vd för Tallink Siljas svenska dotterbolag är däremot efter sex år som vd fortfarande rak, rolig och bestämd.

TEXT: TOBIAS ÖSTBERG · FOTO: TALLINK SILJA

NAMN: Kadri Land.

YRKE: Vd för Tallink Siljas svenska dotterbolag.

BOR: Stockholm, Tallin på helgerna.

FAMILJ: Man och två döttrar.

HOBBY: Renovera föräldrahemmet i Estland.

Har gått kurser för att lära sig renovera gamla hus. Just nu är målet att få klar den över 100 år gamla bastun.

UTBILDNING: Fysiker.

DRÖMRESA: Kabul och Bagdad. Gillar att resa enkelt och äventyrligt. Har åkt buss mellan Colombia och Venezuela. Åkte i vintras buss från Laos till Hanoi.

DET STORMAR PÅ DE FINANSIELLA HAVEN och konkurrensen på Östersjön har aldrig varit tuffare.

– Osäkerheten kring ekonomin har gjort att svenskarna börjat bete sig som ester, säger Kadri Land, vd för Tallink Siljas svenska bolag när vi går genom kontorslandskapet på väg mot hennes rum.

De planerande svenskarna bokar inte längre resor långt i förväg utan bokar precis som ester bara några dagar i förväg.

– En solig torsdag kan vi sälja massor av resor till helgen. Det här är nytt och jag tror att det är det osäkra ekonomiska läget som gör att svenskar inte vill planera för långt fram i tiden. Det här gör arbetet lite svårare för oss.

Lappen på hennes dörr där det stod "besvärlig person" är borta, men hon är kvar efter sex år som vd.

– Tror du jag blir glad när jag läser sånt här, säger hon och viftar med en artikel i Dagens Industri där det står att Viking Line funderar på att beställa ytterligare ett fartyg.

HON SÄGER DET med glimten i ögat för det är så hon är. Rak, ärlig, rolig och hon har inte svårt att skoja om sig själv som chef. Om det inte händer något exceptionellt i världsekonomin så ser hon ljus på framtiden.

– Det mesta pekar åt rätt håll. Vi märker till exempel att nya grupper har börjat åka med oss. Det är ungdomar och även personer som tidigare kanske valde Kanarieöarna som nu istället väljer en kryssning. Det känns också som att svenskarna har återupptäckt Helsingfors. I sommar har vi sett ett väldigt intresse för att åka dit. Det var överraskande för oss, men roligt.

Det är i år 20 år sedan Estland blev självständigt och hennes egen livsresa ger en bra bild av hur mycket som hänt under de här åren. När hon växte upp i Tallinn fick man inte äga en båt

nd

Kadri Land trivs ombord även om det stör henne lite att hon inte får styra.

och det dröjde ända till 1989 innan hon för första gången kunde resa utomlands. Hon åkte då med båt till Finland.

– Men det har jag tagit igen nu. Idag tillbringas jag en tredjedel av min tid i Sverige, en tredjedel i Estland och resten ombord på någon av våra båtar.

Bäst trivs hon på något av företagets fartyg.

– Det finns inget bättre än att en vinterkväll sitta på bryggan. Det är tyst, få människor och utanför ser man bara snö och skärgård. Det är en "one million dollar view". Det enda som stör mig är att de inte låter mig styra, säger hon och skrattar.

HON SÄGER SIG OCKSÅ TILLHÖRA en lyckligt lottad generation ester. För samtidigt som hon var klar med universitetet och skulle börja jobba föll Sovjetunionen samman. När de gamla skulle bytas ut låg arbetsmarknaden för de unga och välutbildades fötter.

– Vi kom precis rätt och jag tycker synd om dem som är 30 idag. Det är tufft att få jobb och vår generation kommer inte att dö på ett bra tag.

Hon är också stolt över att hon i sitt jobb kunnat knyta länderna närmare varandra. För det är hundratusentals svenskar som tack vare färjorna lärt känna Tallinn.

"Det mesta pekar åt rätt håll."

– För tio år sedan var första frågan alltid om det var säkert att åka till Estland och om Tallinn var en farlig stad. Den frågan får jag aldrig längre. Det är så många svenskar som varit där.

Hon har alltid velat bestämma, men att bli chef är inget hon eftersträvat.

– I privata sammanhang har jag faktiskt svårt att säga att jag är chef. Jag vet inte varför, men jag brukar svara lite svävande att jag jobbar i rederibranschen.

Hon är utbildad fysiker och jobbade som radiojournalist i Sverige när hon tidigt en morgon fick ett oväntat telefonsamtal från Kalifornien. Det var styrelseordföranden i dåvarande Tallink, en gammal vän, som ringde.

– Han frågade om jag ville bli chef för Tallink i Sverige. Jag trodde först att han skämtade, sedan funderade jag på vad jag hade att förlora. Inte mycket, så jag tackade ja.

På frågan varför hon tror att de kontaktade henne svarar hon att Estland är ett litet land där alla känner alla. Vad hon inte visste då var att hon skulle få ta hand om sammanslagningen av Tallink och Silja Line. Det är också det hon är mest stolt över som vd.

– Då hann jag inte tänka och bedöma om jag gjorde rätt. Men efteråt är jag stolt över att det lyckats så bra. Vi från Tallink och de från Silja jobbar bra tillsammans, tycker jag.

UTANFÖR HENNES FÖNSTER i Värtahamnen är det en byggarbetsplats. Arbetet med Norra Länken är i full gång och snart startar arbetet med Värtapiren som också kommer att innebära en ny terminal.

– Det blir fantastiskt när det är klart. Då får vi en fin terminal och

kan samla alla våra linjer här. Men det kommer att bli väldigt tufft under byggtiden.

Från sitt fönster kan hon också se fartygen komma och gå. Det är en syn hon aldrig får nog av.

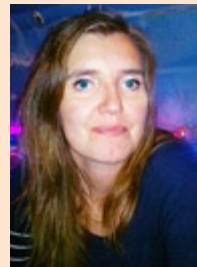
– Mellan fem och sex på kvällen avgår och ankommer fyra fartyg med totalt 8000 passagerare. Då kan jag inte låta bli att titta. Det är så fancy, säger hon och skrattar.

Sedan fortsätter hon att jobba tills Galaxy lämnar kajen vid halv åtta. Efter det fortsätter hon att jobba en stund till.

– Det är så lugnt och skönt att arbeta på kvällarna, säger hon och ögnar igenom artikeln om Viking Line i Dagens Industri. ⚓

VIA ENKÄTEN

Skulle du kunna tänka dig att åka båt till jobbet?

Ulrika Fürstenhoff, Stockholm

– Jag skulle gärna åka båt till jobbet, det vore bättre än att sitta fast i pendeltrafiken var och varannan dag. Åtminstone sommartid skulle det vara ett skönt alternativ till vanlig kollektivtrafik.

Ingrid Kyllerstedt, Stockholm

– Jag skulle gärna vilja ta båten till jobbet. Har testat det redan då jag pendlat med djurgårdsbåten till Skeppsholmens folkhögskola och det är både roligare och effektivt. Båten står inte i köer och följer tidtabellen även vintertid.

Mathias Herlev Hansson, Solna

– Ja, absolut. Fanns det en båt man kunde ta från Bergshamra till Nacka skulle jag ta den varje dag. Det vore bra om man fick ta med cykel ombord. Då skulle det också kunna funka att ta båten på sträckan Frihamnen–Nacka.

Karin Holmberg, Stockholm

– Ja. Med tanke på all biltrafik och alla köer så tycker jag att det är en bra idé att utnyttja Stockholms vattenvägar. Det borde man göra mera.

”Vi får en ny fin terminal där vi kan samla alla våra linjer.”

Gun Rudeberg är bolagsjurist och miljöchef.

14–16 september 2011 höll WISTA (Women’s International Shipping and Trading Association) sitt internationella årsmöte och konferens i Stockholm. Över 200 kvinnor i beslutsfattande ställning inom den globala sjöfarten deltog i konferensen med temat ”Leadership – opportunities for the future”.

Under en del av konferensen diskuterades frågor rörande ledarskap för hållbar utveckling och jag fick tillfälle att presentera hamnens strategi och deltog även i en

paneldebatt tillsammans med företrädare för Port of Rotterdam och Port of Oslo.

Vi kan konstatera att miljöfrågorna bara blir viktigare och viktigare – svart- och gråvatten och inte minst svavelfrågan diskuteras intensivt just nu. Stockholms Hamnar deltar aktivt i flera projekt på EU-nivå för att förbättra förutsättningarna för en renare sjöfart. Här krävs en bred uppslutning från samtliga aktörer och från alla länder i vårt närområde. Ett litet bevis på att vi arbetar i rätt riktning är att vi, som en av tre hamnar, blivit nomine-

rade till ESPO-award. En utnämning som handlar om att ha en långsiktig strategi och aktiviteter som leder till en hållbar utveckling av både samhälle och hamnar.

Jag vill i detta nummer också passa på att tacka Erik Pauldin som tidigare skrivit VIA Omvärlden. Han går nu vidare till ett annat ”transportslag” på Jernhusen, men jag hoppas att vi möts snart igen – det är viktigt med samverkan inte bara inom miljöområdet utan även inom transportslagen och infrastrukturfrågorna. Lycka till Erik!

PÅ GÅNG I HAMNARNA

Christian Östman.

Stuverichef i Kapellskärs Hamn

Christian Östman är ny stuverichef i Kapellskärs Hamn där han även tidigare varit timanställd som stuveriarbetare. Christian kommer närmast från egen verksamhet inom anläggningsbranschen.

Emma Hultin Gustafsson och Kim Karlsson.

Nya personer i receptionen

Emma Hultin Gustafsson har ersatt **Sandra Alwert** som valt att utforska Los Angeles. **Kim Karlsson** ersätter **Clara Larsson** som satsar på studier.

Mattias Sandell.

Chef för teknikenheten

Mattias Sandell är från 1 september tillförordnad chef för teknikenheten till dess att tjänsten är tillsatt. Mattias ersätter **Leif Kvick** som har gått vidare till en tjänst som projektutvecklare hos Råsta Projektutveckling AB inom Arenastaden.

Andra medarbetare som lämnat Stockholms Hamnar:

Sven Lundhäll lämnar efter 22 år Stockholms Hamnar för både pension och nya utmaningar. Sven kommer att finnas på Bro och Betong som seniorkonsult samtidigt som han ska njuta av pensionärlivet.

Robert Lundin, upphandlare, har gått vidare till ett nytt intressant uppdrag; ansvaret för strategiskt inköp hos Jernhusen.

Erik Pauldin, omvärldsbevakare, har börjat som public affairs-ansvarig hos Jernhusen.

Lars-Åke Bengtsson, driftchef fastigheter, har börjat som konsult hos Ramböll.

Vi tackar samtliga personer och önskar dem lycka till med sina nya utmaningar!

Finlandsfärjan Kapella, fotograferad 1967. Den hade plats för 1 200 personer, 200 bilar och 23 långtradare. Byggd 1967 i Kraljevica, Jugoslavien.

FINLANDSFÄRJORNAS HISTORIA

Få saker är så svenska som att åka finlandsfärja. Vissa åker för dansen, andra för maten och de flesta för upplevelsen av hav och chansen att få besöka Finland. Fartygens historia är också betydligt äldre än dagens flytande nöjespalats.

Från Kapellskär har det bedrivits sjöfart till Åland och Finland sedan medeltiden. 1821 körde den första hjulångaren sträckan Stockholm-Åbo, men det dröjde ungefär 50 år innan reguljär ångbåtstrafik startade på sträckan Grisslehamn-Åland. Reguljär ångbåtsförbindelse med det finska fastlandet startade 1894 och då endast under sommaren.

Det stora genombrottet för trafiken skedde på 1950-talet. Ett ökat välstånd och längre semestrar gjorde att betydligt fler än tidigare kunde unna sig en utlandssemester. Men även den omfattande arbetskraftsinvandringen från Finland till Sverige gjorde att allt fler ville åka båt mellan länderna. Det är också på slutet av 50-talet som rederiet Silja, sedermera Silja Line, gör entré. Det bildades av de rederier som tidigare kallat sig "De samseglande rederierna".

1950-talet är även bilens årtionde och införandet av bilfärjor innebar också ett genombrott för finlandstrafiken. Det var på försommaren 1959 som bilfärjan S/S Viking började köra mellan Sverige och

Finland. Färjan, som gick från Gräddö (och senare Kapellskär), var nästan 100 meter lång och kunde ta 88 personbilar.

Det nybildade bolaget Vikinglinjen AB låg bakom den nya färjan. Det var också ett av rederierna bakom det som senare mynnade ut i det Viking Line vi känner idag.

Den röda färgen introducerades redan 1965 och 1973 öppnade Vikingterminalen i Masthamnen. ⚓

Mer historia

Du hittar fler historiska berättelser på www.stockholmshamn.se/historia.

STOCKHOLMS HAMNAR

Stockholms Hamn AB
Magasin 2, Frihamnen
Box 273 14, 102 54 Stockholm
Telefon: 08-670 26 00
info@stockholmshamn.se